

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002/B/2022/36124048423742980

**ANALÝZA NÁKLADOV NA VÝSKUM A VÝVOJ
V INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÁCH**

Bakalárska práca

2022

Veronika Prvá

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**ANALÝZA NÁKLADOV NA VÝSKUM A VÝVOJ
V INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÁCH**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúci záverečnej práce: Ing. Lea Jančíčková

Bratislava 2022

Veronika Prvá

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Veronika Prvá
Študijný program: účtovníctvo (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Analýza vynaložených nákladov na výskum a vývoj v informačných technológiách

Anotácia: Náklady predstavujú zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť. Účtovná jednotka vynakladá určité náklady, ktoré sa týkajú výskumu a vývoja. Záverečná práca sa zameriava na účtovné jednotky, ktoré podnikajú v rámci informačných technológií a vynakladajú náklady spojené s výskumom a vývojom v oblasti informačných technológií.

Vedúci: Ing. Lea Jančíčková
Katedra: KUA FHI - Katedra účtovníctva a auditorstva FHI
Vedúci katedry: prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
Dátum zadania: 05.03.2021
Dátum schválenia: 07.04.2021

prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Pod'akovanie

Rada by som touto cestou poďakovala pani Ing. Lei Jančíčkovej za poskytnutie užitočných informácií, cenné rady, opravy ale aj pripomienky pri vypracovaní bakalárskej práce a hlavne za čas a ochotu pomôcť. Zároveň veľká vďaka patrí účtovnej jednotke, ktorá mi dovolila nahliadať do ich práce a poskytla dôležité údaje, ktoré som mohla zapracovať v praktickej časti.

ABSTRAKT

PRVÁ, Veronika: *Analýza vynaložených nákladov na výskum a vývoj v informačných technológiách*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Lea Jančíčková. Bratislava: FHI EU, 2022, 45 s.

Bakalárska práca *Analýza vynaložených nákladov na výskum a vývoj v informačných technológiách* sa zaoberá analýzou vedenia evidencie nákladov na výskum a vývoj vybranej ÚJ. Cieľom bakalárskej práce je na základe teoretických poznatkov analyzovať náklady na výskum a vývoj vybranej ÚJ v IT, ako si uplatňuje nárok na super odpočet, zhodnotiť evidenciu nákladov na výskum a vývoj a navrhnúť odporúčania, ktoré môže ÚJ implementovať v rámci účtovníctva. Bakalársku prácu tvoria 3 kapitoly. V prvej kapitole sa venujeme teoretickým poznatkom, ktoré súvisia s témou bakalárskej práce. V rámci druhej kapitoly sme si vytýčili ciele bakalárskej práce. Tretia kapitola je analytická, venujeme sa opisu spoločnosti, rozobratiu evidencie nákladov na výskum a vývoj, projektom výskumu a vývoja a daňovej úľave, ktorú si ÚJ uplatňuje – super odpočtu. Na konci tretej kapitoly zhodnotíme vykonanú analýzu a navrhujeme odporúčania.

Kľúčové slová: výskum a vývoj, náklady, právnická osoba, daňová úľava, super – odpočet

ABSTRACT

PRVÁ, Veronika: *Analysis of research and development costs in IT*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; department of Accounting and Auditing. – Advisor: Ing. Lea Jančíčková. – Bratislava: FHI EU, 2022, 45 p.

The bachelor 's thesis Analysis of the costs spent on research and development in IT is performed by the analysis of keeping records of research and development costs of the selected entity. The aim of the bachelor thesis is based on theoretical knowledge to analyze the costs of research and development of selected entity in IT, how to claim a super depreciation, evaluate the records of research and development costs and propose recommendations that entity can implement in accounting. The bachelor thesis consists of 3 chapters. In the first chapter we deal with theoretical knowledge related to the topic of the bachelor thesis. In the second chapter we set the goals of the bachelor thesis. The third chapter is analytical, we deal with the description of the company, the analysis of the records of research and development costs, research and development projects and the tax relief that entity applies - a super depreciation. At the end of the third chapter, we evaluate the analysis performed and propose recommendations.

Key words: research and development, costs, legal entity, tax relief, super – depreciation

Obsah

Úvod	10
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Náklady v účtovníctve.....	11
1.1.1 Charakteristika nákladov	11
1.2 Členenie nákladov	12
1.2.1 Druhové členenie nákladov	12
1.2.2 Účelové členenie nákladov	13
1.2.3 Členenie nákladov podľa miesta vzniku a zodpovednosti.....	14
1.2.4 Členenie nákladov z hľadiska kalkulácie.....	14
1.2.5 Vykazovanie nákladov.....	16
1.2.6 Časové rozlíšenie nákladov	16
1.3 Výskum a vývoj	18
1.3.1 Definícia pojmov VaV	18
1.3.2 Super odpočet na VaV na Slovensku.....	18
1.4 Náklady na výskum a vývoj.....	19
1.4.1 Účtovanie a vykazovanie nákladov na VaV.....	19
1.4.2 Vyčíslenie základu dane pri uplatnení odpočtu výdavkov na VaV	22
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	24
3 Výsledky práce a diskusia.....	25
3.1 Charakteristika skúmaného podniku ITS s. r. o.	25
3.2 Vykázanie celkových nákladov v období od 2018 do 2020	26
3.3 Náklady na VaV v účtovnej závierke.....	27
3.4 Analýza nákladov na VaV v rokoch 2018 až 2020.....	28
3.4.1 Účtovné obdobie 2018	29
3.4.2 Účtovné obdobie 2019	30
3.4.3 Účtovné obdobie 2020	30
3.5 Projekty VaV v účtovnom období 2018 až 2020.....	31
3.5.1 Projekt A.....	32
3.5.2 Projekt B	34
3.6 Aktivácia nákladov na VaV	37
3.7 Uplatnenie super odpočtu v rokoch 2018 až 2020	38
3.8 Vyhodnotenie analýz a odporúčanie pre podnikovú prax.....	40
Záver	42
Zoznam použitej literatúry	43

Zoznam obrázkov, tabuliek a grafov

Obrázky:

Obrázok 1 Schéma fungovania účelových nákladov	13
--	----

Grafy:

Graf 1 Náklady za účtovné obdobie 2018 až 2020	27
Graf 2 Podiel nákladov na VaV na celkových nákladoch 2018 až 2020	28

Tabuľky:

Tabuľka 1 Príklad členenia nákladov podľa miesta vzniku	14
Tabuľka 2 Kalkulačný vzorec výpočtu nákladov	15
Tabuľka 3 Aktivované náklady na VaV obstarané od dodávateľa	21
Tabuľka 4 Aktivované náklady na VaV nadobudnuté bezodplatne	21
Tabuľka 5 Predaj aktivovaných nákladov na VaV - neúplne odpísané	21
Tabuľka 7 Celkové náklady ITS s. r. o. 2018 až 2020.....	26
Tabuľka 8 Prehľad nákladov na VaV v období 2018 až 2020.....	29
Tabuľka 9 Náklady na VaV za skúmané projekty	31
Tabuľka 10 Náklady na VaV - PROJEKT A za rok 2019.....	32
Tabuľka 11 Výpočet nákladov na VaV za jedného zamestnanca – TPP v roku 2019.....	32
Tabuľka 12 Zaúčtovanie osobných nákladov za programátorské oddelenie - Apríl 2019 ..	33
Tabuľka 13 Náklady na VaV - PROJEKT B za rok 2019 a 2020	34
Tabuľka 14 Výpočet nákladov na VaV za jedného zamestnanca – študenta v roku 2020 ..	35
Tabuľka 15 zaúčtovanie osobných nákladov za programátorské oddelenie - študenti.....	35
Tabuľka 16 Evidencia nákladov na materiál v rámci nákladov na VaV – PROJEKT B.....	36
Tabuľka 17 Príklad účtovania nákladov na materiál v rámci VaV - PROJEKT B.....	37
Tabuľka 18 Príklad preúčtovania nákladov na VaV na konci účtovného obdobia 2019.....	37
Tabuľka 19 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2018.....	38
Tabuľka 20 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2019.....	39
Tabuľka 21 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2020.....	40

Zoznam skratiek a symbolov

a pod.	a podobne
č.	číslo
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
hod.	hodiny
HM	hrubá mzda
IT	informačné technológie
napr.	napríklad
OH	odpracované hodiny
p. č.	poradové číslo
resp.	respektíve
SP	sociálna poisťovňa
TPP	trvalý pracovný pomer
ÚJ	účtovná jednotka
VaV	výskum a vývoj
ZSP	zákon o dani z príjmov
Z. z.	zbierka zákonov
ZP	zdravotná poisťovňa

Úvod

V dnešnom rýchlo sa rozvíjajúcom svete, kedy VaV v informačných technológiách napreduje míľovými krokmi, prudko rastie konkurencia medzi podnikmi v tomto odvetví. Podniky sa snažia svojim zákazníkom priniesť nové technológie za ceny, ktoré prinesú podniku zisk ale zároveň sú cenovo dostupné pre samotného zákazníka. Jedným zo spôsobov, ako podnik zvýši zisk je analýza a optimalizácia nákladov. Od roku 2015 došlo k zavedeniu daňovej úľavy formou super odpočtu pre subjekty, ktoré vykonávajú v rámci svojej činnosti VaV. Subjekt tak môže ušetrené finančné prostriedky vďaka daňovej úľave použiť v nasledujúcom účtovnom období na investíciu a rozvoj v oblasti VaV.

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať náklady na VaV ÚJ pôsobiacej v IT, zistiť, ako si ÚJ uplatňuje nárok na super odpočet, zhodnotiť evidenciu nákladov na VaV a navrhnúť odporúčania, ktoré môže ÚJ implementovať v rámci účtovníctva. Náklady sme analyzovali za účtovné obdobia 2018 až 2020. Bakalárska práca pozostáva z 3 kapitol.

V prvej kapitole rozoberáme danú problematiku. Charakterizovali sme náklady – ich členenie, klasifikácia a zobrazenie v účtovnej závierke podľa legislatívy Slovenskej republiky platnej k 1.1.2022 . Zadefinovali sme si VaV, projekt VaV a super odpočet.

V druhej kapitole sme stanovili cieľ bakalárskej práce, oboznámili sa s metodikou práce a s metódou skúmania, ktorú sme aplikovali v tretej kapitole.

V tretej kapitole sme charakterizovali skúmanú ÚJ a popísali jej predmet podnikania. Nasleduje analýza nákladov, v ktorej sme najskôr zanalyzovali celkové náklady v sledovanom období, priblížili si ako sa vykazujú náklady na VaV v účtovnej závierke, uviedli projekty VaV pri ktorých sme sa oboznámili s evidenciou a účtovaním nákladov na VaV a zistili, ako super odpočet nákladov na VaV môže znížiť daňovú povinnosť ÚJ. Na záver sme zhodnotili vykonanú analýzu, pozitívne a negatívne stránky evidencie VaV a následné uviedli odporúčania, ktoré môže ÚJ implementovať v účtovníctve v súvislosti s VaV.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Na Slovensku majú subjekty, za splnenia určitých podmienok nárok na uplatnenie si super odpočtu ktorý sa týka nákladov na VaV. VaV predstavuje veľmi podstatnú časť každej firmy, ktorá chce napredovať a priniesť na trh niečo nové a unikátne. O super odpočte sa na Slovensku hovorí veľmi málo čo môže vyplývať aj z nedostatku odborných článkov súvisiacich s touto témou nie len na internete, ale aj v rôznych časopisoch, knihách a nie je to ani témou národných konferencií.

1.1 Náklady v účtovníctve

Často krát sa zamieňajú pojmy náklady a výdavky. Je potrebné si uvedomiť, že hlavný rozdiel medzi výdavkom a nákladom je čas. Nie je pravidlom, že v rovnakom čase ako vznikne náklad vznikne zároveň aj výdavok a naopak.

1.1.1 Charakteristika nákladov

Podľa § 2 ods. 4 písm. e) zákon 431/2002 Z .z. o účtovníctve definuje náklad ako „zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v určitom účtovnom období, ktoré sa dajú spoľahlivo oceniť.“

Náklady sa účtujú v účtovnom období, v ktorom vznikli a neberie sa do úvahy deň ich úhrady. Uplatňuje sa aktuálny princíp. Podstatu aktuálneho princípu nájdeme v § 3 ods. 2 zákona 431/2002 Z. z . o účtovníctve ako „účtovanie nákladov a výnosov v tom účtovnom období v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom.“ Vo výkaze ziskov a strát účtujeme všetky náklady na stranu Má dať. Zvýšenie alebo vznik nákladu účtujeme tiež na strane má dať ale v prípade zníženia nákladov účtujeme na strane Dal. Ak vznikne náklad dôjde k zvýšeniu záväzkov alebo zníženiu majetku. Na ich zaúčtovanie používame účtovú triedu 5 a následne o nich účtujeme v nasledujúcich účtovných skupinách podľa rámcovej účtovnej osnovy :

1. Náklady na hospodársku činnosť

- a) 50 – spotrebované náklady
- b) 51 – služby
- c) 52 – osobné náklady
- d) 53 – dane a poplatky

- e) 54 – iné náklady na hospodársku činnosť
- f) 55 – odpisy, rezervy a opravné položky nákladov na hospodársku činnosť

2. Náklady na finančnú činnosť

- a) 56 – finančné náklady
- b) 57 – rezervy a opravné položky finančných nákladov

3. Daňové náklady

- a) 59 – dane z príjmov a prevodové účty

Aby sme si vedeli predstaviť hlavný rozdiel medzi nákladom a výdavkom, tak výdavkom rozumieme zníženie peňažných prostriedkov alebo úbytok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky. Výdavok teda vzniká v okamihu vyplatenia peňazí z poklade alebo účtu a na druhej strane náklad vznikne v okamihu spotreby (spotreby materiálu, zaúčtovanie odpisov) a nemusí dôjsť k zníženiu peňažných prostriedkov.

1.2 Členenie nákladov

1.2.1 Druhové členenie nákladov

Členenie nákladov je pre účtovníka veľmi dôležité - vďaka členeniu vie zistiť pôvod jednotlivých nákladov. Najpodstatnejšie členenie nákladov je druhové členenie nakoľko predstavuje základ pre zostavenie rámcovej účtovej osnovy. Patria sem nasledujúce náklady:

- a) materiálové náklady – patrí sem spotreba materiálu a energií pri výrobe, náklady na nakupovaný tovar a pod.;
- b) služby – cestovné náklady na propagáciu, cestovné, poradenské služby, opravy a udržiavanie;
- c) osobné náklady - mzdové náklady, odmeny členom orgánov spoločnosti, zákonné sociálne poistenie, ostatné osobné náklady a pod.;
- d) dane a poplatky - mieste dane a poplatky, cestná daň, daň z nehnuteľností, a iné prevádzkové náklady - predaný materiál, dary, zostatková cena z predaného DHM a DNM a pod.;
- e) odpisy a rezervy - zákonné rezervy na opravy a údržbu, na nevyčerpané dovolenky a pod.;

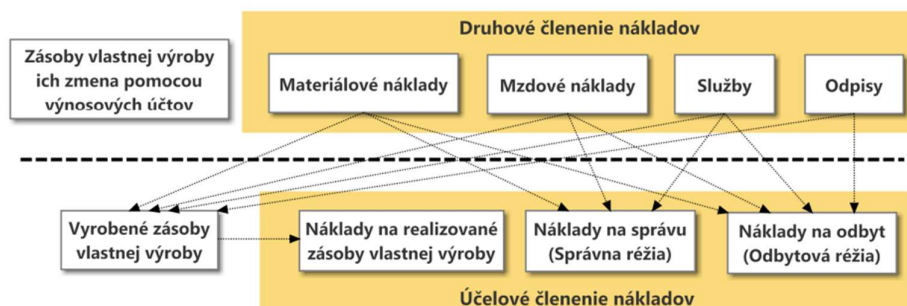
- f) finančné náklady - vklady, úroky, kurzové straty, cenné papiere a pod.;
- g) mimoriadne náklady – penále, rezervy na pohľadávky, manká a škody a pod.;
- h) daň z príjmov.

Hlavná podstata druhového členenia nákladov spočíva v tom, že poskytne účtovnej jednotke informácie, aký podiel tvoria jednotlivé náklady podľa druhu ako napríklad finančné náklady, materiálové náklady, dane, mzdy zamestnancov či odpisy. Zohrávajú úlohu pri sledovaní zmien nákladov a pomere nákladov pri výrobe a pri odmeňovaní zamestnancov ale neposkytujú dostatočné informácie pre plánovanie alebo pre podrobný ekonomický rozbor. Bližšie informácie tak poskytujú ďalšie členenia nákladov. Zmyslom druhového členenia nákladov je zabezpečenie stability a rovnováhy medzi potrebou zdrojov v podniku a externým prostredím, ktoré je schopné tieto zdroje poskytnúť.

1.2.2 Účelové členenie nákladov

Pri členení nákladov z hľadiska účelu ide o také rozdelenie nákladov v závislosti od toho, pri akej príležitosti boli vynaložené. Racionálne rozhodovanie a kontrola vynaložených nákladov. Môže ísť napríklad o delenie nákladov pri ktorom zisťujeme či ide o činnosť výrobnú – vznikajú pri produkcii alebo o činnosť nevýrobnú – sem radíme náklady spojené s riadením a správou produkcie.

Obrázok 1 Schéma fungovania účelových nákladov

Zdroj: <http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/nakladove-uctovnictvo/NU-new1.pdf>

Na Obrázku 1 možno vidieť prepojenie medzi druhovým a účelovým členením nákladov. Navzájom medzi sebou súvisia – napr. druhové členenie nákladov – mzdové náklady sú prepojené s nákladmi v rámci účelového členenia – vyrobené zásoby vlastnej výroby, správna réžia a odbytová réžia. Účelové členenie nákladov nám vie upresniť, mzdové náklady presne na každé stredisko zvlášť.

1.2.3 Členenie nákladov podľa miesta vzniku a zodpovednosti

Členenie podľa miesta vzniku nákladov a zodpovednosti je členenie podľa toho v ktorom vnútropodnikovom útvere vznikli. Veľkou výhodou takéhoto členenia je, že vieme presne zachytiť miesto vzniku ale zároveň zabezpečiť presnejší výpočet na vyrobené výrobky a zmeny, ktoré by nastali v prípade inej štruktúry iného výrobného programu.

Tabuľka 1 Príklad členenia nákladov podľa miesta vzniku

Účet	Položka nákladov	Náklady spolu	Stredisko 1	Stredisko 2	Stredisko 3
			Správa	Výroba	Predaj
501000	Spotreba materiálu	253 700 €	500 €	250 000 €	3 200 €
501100	<i>Priamy materiál</i>	232 400 €	- €	232 400 €	- €
501200	<i>Nepriamy materiál</i>	21 300 €	500 €	17 600 €	3 200 €
502000	Spotreba energie	36 900 €	900 €	36 000 €	- €
504000	Predaný tovar	- €	- €	- €	- €
511000	Opravy a udržiavanie	14 500 €	300 €	14 100 €	100 €
512000	Cestovné	400 €	200 €	- €	200 €
513000	Náklady na reprezentáciu	100 €	100 €	- €	- €
518000	Ostatné služby	55 200 €	4 900 €	49 200 €	1 100 €
520000	Osobné náklady	66 900 €	6 800 €	59 200 €	900 €
530000	Dane a poplatky	600 €	600 €	- €	- €
550000	Odpisy	26 400 €	200 €	26 100 €	100 €
560000	Finančné náklady	3 600 €	3 600 €	- €	- €
	NÁKLADY SPOLU:	458 300 €	18 100 €	434 600 €	5 600 €
	Zúčtovanie správnej réžie		- 18 100 €	16 000 €	21 000 €
	Zúčtovanie hotových výrobkov			- 430 000 €	430 000 €
	Výnosy	500 000 €			500 000 €
	Hospodársky výsledok	41 700 €	- €	- 20 600 €	62 300 €

Zdroj: <https://slidetodoc.com/bratislava-8-9-3-2016-dr-milan-veik/>

V príklade členenia možno vidieť rozdelenie nákladov na 3 strediská – stredisko správy, stredisko výroby a stredisko predaja.

1.2.4 Členenie nákladov z hľadiska kalkulácie

Členenie nákladov z hľadiska kalkulácie rozdeľuje náklady na základe posudzovania súvislostí nákladu s finálnym alebo čiastkovým výkonom. Členíme ich na dve skupiny. Prvou skupinou sú jednotkové náklady, ktoré súvisia priamo s konkrétnym druhom výkonu (suroviny vchádzajúce do výstupov, ostatný materiál, náklady spojené s odmeňovaním zamestnancov za prácu). Druhou skupinou sú režijné náklady ktorých úlohou je zaistiť priebeh činností procesov pri výrobe. (Máziková, K. kol., 2019).

Kalkulačným členením vieme zostaviť kalkulačný vzorec vlastných nákladov, ktorý je znázornený v Tabuľke 2, podľa jednotlivých činností. Ide o pomocné náklady, ktoré nám pomôžu pri plánovaní a evidencií vzhľadom na to, že dokonale prehľbujú

druhové členenia nákladov. Vďaka tomuto členeniu vieme presne a priamo pripočítať náklady na daný výrobok, prípadne ich prepočítať nepriamo na jednotlivé výrobky, výkony čo znamená, že ide o náklady, ktoré vznikajú súčasne pri výrobe viacerých nákladov. (Tumpach, M. kol., 2008).

Tabuľka 2 Kalkulačný vzorec výpočtu nákladov

KALKULAČNÝ VOZREC	
+	Priamy materiál
+	Priame mzdy
+	Ostatné priame náklady
+	Výrobná réžia
=	vlastné náklady výroby
+	Správna réžia
=	vlastné náklady výkonu
+	Odbytové náklady
=	úplne vlastné náklady výkonu

Zdroj: <https://obchod.wolterskluwer.sk/sk/ukazka.dm-13143.pdf>

Členenie nákladov v kalkulácií si ÚJ určuje sama. Kalkulačný vzorec obsahuje nasledujúce súčasti:

Priamy materiál – zahrňame sem materiál, ktorý vstupuje priamo do výrobku a tvorí jeho podstatu ale aj materiál, ktorý je nevyhnutý pri vytváraní dôležitých vlastností výkonu. Ak dôjde k spotrebe materiálu, ktorý nevieme úplne presne vyčíslieť, radíme do výrobnéj réžie (látka na šaty, gombíky, nite, šnúrky).

Priame mzdy – patria sem mzdy, ktoré priamo súvisia s uskutočnením výkonu. Jedná sa o mzdy robotníkov za splnenú časť práce, za odpracovaný čas. (mzda krajčírky za zhotovenie šiat).

Ostatné priame náklady – radíme sem náklady, ktoré sa dajú vypočítať presne na jeden výrobok. Môže ísť o zákonné sociálne poistenie, patenty alebo licencie (zákonné sociálne poistenie krajčírky, ktoré pripadne na jeden výkon).

Výrobná réžia – označujeme aj ako spoločné výrobné náklady. Náklady súvisiace s manažovaním výrobného procesu avšak nevieme ich priamo určiť na jeden výrobok. (spotreba energie pri výrobe šiat, odpisy stroja na šitie, odpis budovy).

Správna réžia – spoločné náklady podniku ako celku avšak nezahrnuté do výrobnjej réžie. Spojené s riadením podniku. (čistiace prostriedky na údržbu krajčírskjej haly, oprava krajčírskych strojov, mzdy zamestnancov správy).

Odbytové náklady – náklady spojené so skladovaním zásob, mzdy pracovníkov ktorí majú na starosti odbyt, náklady na propagáciu, expedíciu.

1.2.5 Vykazovanie nákladov

Náklady sa vo výkaze ziskov a strát, podľa súčasnej legislatívy platnej na území Slovenskej republiky, vykazujú na konci účtovného obdobia. „*Náklady na začiatku účtovného obdobia nemajú začiatočný stav, pretože na konci účtovného obdobia z rozdielu výnosov a nákladov sa vyčíslí výsledok hospodárenia, ktorý sa vykáže v súvahe ako súvahová položka*“ (Manová, E. kol., 2016).

Náklady uvádzame vo výkaze ziskov a strát a to peňažnou sumou spolu so slovným označením preto, aby sme ich vedeli porovnať za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Číselné údaje musia byť vyjadrené v eurách a zaokrúhlené na celé eurá. Výsledkovú položku nazývame ako konkrétny náklad, sumu ako výsledkový stav. Na nákladových účtoch účtujeme o zvýšení nákladov na strane Má dať a zníženie (korekcie) účtujeme na strane Dal. V horizontálnej forme výkazu ziskov a strát sú náklady zápornou stránkou a vykazujeme ich na strane má dať. Pri vykazovaní nákladov vychádzame z druhového členenia, nakoľko druhové členenie, ako sme si spomínali, predstavujú podklad pre účtovú osnovu, a vyčíslujú sa z hospodárskej a finančnej činnosti.

1.2.6 Časové rozlíšenie nákladov

Účtovnej jednotke vznikajú počas účtovného obdobia rôzne skutočnosti, ktoré sa týkajú buď jedného účtovného obdobia, alebo viacerých období. Z tohto dôvodu musí tieto skutočnosti časovo rozlíšiť.

Podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve § 3 odsek 2 vieme, že ÚJ je povinná účtovať o nákladoch a výnosoch v účtovnom období v ktorom vznikli bez ohľadu na deň, kedy došlo k úhrade, inkasu alebo k inému spôsobu vyrovnania. Zároveň tento zákon stanovuje povinnosť účtovať o výdavkoch a príjmoch v tom účtovnom období, v ktorom boli uhradené alebo zinkasované bez ohľadu na deň vzniku výnosu alebo nákladu.

Na tento zákon nadväzuje ustanovenie z postupov účtovania, § 5 ods. 1 opatrenie č. 23054/2002-92, že ÚJ je povinná účtovať náklady a výnosy do toho obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia – uplatnenie akruálneho princípu, a zároveň podporuje rozvíjanie definovania účtov z rámcovej účtovnej osnovy zriadených pre účely časového rozlíšenia nákladov a výnosov.

Poznáme nasledujúce účty časového rozlíšenia o ktorých účtujeme v súvahe:

- Účty aktív:
 - náklady budúcich období (účet 381);
 - komplexné náklady budúcich období (účet 382);
 - príjmy budúcich období (účet 385).
- Účty pasív:
 - výdavky budúcich období (účet 383);
 - Výnosy budúcich období (účet 384) .

Účtovať na týchto účtoch môžeme vtedy, ak je známy obsah, suma účtovného prípadu a presne vymedzené obdobie, do ktorého spadá.

- na účte náklady budúcich období (účet 381) účtujeme o účtovných prípadoch kedy k uskutočneniu výdavku dôjde v bežnom účtovnom období ale do výsledku hospodárenia vstúpia nasledujúce účtovné obdobie. Napríklad predplatené časopisov, predplatenie nájmu;
- účet komplexných nákladov (účet 382) slúži na účtovanie nákladov budúcich období, ktoré sú prepojené k danému účelu (tvorba nákladov zabezpečuje spoločný účel). Ako príklad si môžeme uviesť otvorenie novej prevádzky;
- účet výdavky budúcich období (383) použijeme vtedy, ak náklad zaúčtujeme do bežného účtovného obdobia ale úhrada sa uskutoční nasledujúce účtovne obdobie. Patria sem pozadu platené služby – nájomné, energie a pod.;
- na účte príjmy budúcich období (účet 385) účtujeme vtedy, ak odberateľ uhradí službu, ktorú mu ÚJ poskytla v bežnom účtovnom období, až nasledujúce účtovné obdobie. Napríklad prisľúbené provízie od dodávateľa za objem predaja jeho výrobkov počas vianočných sviatkov;
- v prípade účtovania na účte výnosy budúcich období (účet 384) účtuje poskytovateľ služieb k poskytnutým službám v nasledujúcom účtovnom období v tom prípade,

že vyžaduje inkaso v bežnom účtovnom období. Napr. vydavateľstvo fakturujúce predplatné časopisu na budúci rok.

1.3 Výskum a vývoj

1.3.1 Definícia pojmov VaV

VaV zahŕňa činnosti, prostredníctvom ktorých spoločnosť zavádza nové produkty a služby. Ide o procesy, ktoré umožňujú podniku nezaostávať za konkurenciou. Činnosti a procesy spojené s VaV a vývojom v podniku patria medzi najpodstatnejšie nakoľko vďaka nim môže podnik získať veľkú konkurenčnú výhodu oproti ostatným podnikom v odvetví.

Presnú definíciu VaV a vývoja nájdeme v § 2 zákone č. 172/2005 o organizácii štátnej podpory VaV a vývoja . Tento zákon definuje aplikovaný výskum „ako systematickú tvorivú činnosť, ktorá sa zameriava najmä na získavanie nových poznatkov a jej hlavným cieľom je využiť získané výsledky v spoločenskej a hospodárskej praxi.“ Základný výskum definuje „ako systematickú tvorivú činnosť, ktorého hlavným cieľom je získavanie nových poznatkov bez zohľadnenia možností ich priameho praktického využitia.“ Okrem výskumu aplikovaného a základného definuje tento zákon aj vývoj a to „ako systematickú tvorivú činnosť v oblasti vedy a techniky využívajúca zákonitosti a poznatky ktoré boli získane cez výskum alebo poznatky ktoré vychádzajú z praktických skúseností pri tvorbe nových materiálov, zariadení, systémov, výrobkov, metód a procesov alebo ich zlepšení.“

Projekt VaV je vymedzený v § 4 ods. 1 a predstavuje „súbor cieľov, zámerov a plánovaných činností v oblasti ktorá je zameraná vedu a techniku. Súčasťou projektu VaV sú zároveň aj informácie o prístrojových, materiálových, personálnych či finančných podmienkach potrebných na jeho riešenie.“

1.3.2 Super odpočet na VaV na Slovensku

Odpočet výdavkov na VaV (ďalej super odpočet) je upravovaný zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v § 30c od roku 2015. Hlavnou podstatou tohto zákona je poskytnúť daňové zvýhodnenie tým spoločnostiam, ktoré realizujú VaV formou odpočítateľnej položky, ktorá je vyrátaná zo základnej sumy nákladov vynaložených na činnosť VaV. Ak sa subjekt rozhodne o uplatnenie super

odpočtu na VaV, musí mať v prvom rade vypracovaný projekt VaV. Ide o písomný dokument, v ktorom si subjekt vymedzí predmet VaV a výskumno-vývojovú činnosť na ktorej bude pracovať. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory VaV je projekt VaV definovaný ako: „ *súbor zámerov, cieľov a plánovaných časovo ohraničených výskumných a vývojových činností v obsahovo vymedzenej oblasti vedy a techniky.* “

Súčasťou písomného dokumentu musia byť nasledovné náležitosti:

- základné údaje o daňovníkovi – názov a sídlo spoločnosti, daňové identifikačné číslo. Daňovník ktorý je fyzickou osobou – meno a priezvisko, adresa trvalého pobytu a miesto podnikania;
- dátum začiatku projektu a dátum predpokladaného ukončenia projektu;
- ciele projektu, ktoré sú dosiahnuteľné počas doby realizácie a sú zároveň merateľné po jeho ukončení;
- výška uplatneného odpočtu;
- predpokladané náklady na realizáciu projektu a predpokladané náklady v jednotlivých rokoch;
- podpis osoby, ktorá je oprávnená konať za daňovníka do lehoty na podanie daňového priznania.

Údaje o uplatnení super odpočtu musia byť uvedené:

- pre právnickú osobu – v daňovom priznaní právnickej osoby,
- pre fyzickú osobu – v daňovom priznaní pre fyzickú osobu typu B.

Ak dôjde počas realizácie projektu VaV k zmene plánovaného ukončenia projektu alebo k prečerpaniu rozpočtu je daňovníkom umožnené projekt VaV doplniť. Pri takýchto zmenách treba však rozlišovať dve situácie, ktoré rozhodujú o tom, či je doplnenie možné:

- ak prišlo k zmene hlavného cieľa, treba uzavrieť pôvodný projekt a založiť nový projekt;
- ak neprišlo k zmene hlavného cieľa – pôvodný projekt je možno doplniť.

1.4 Náklady na výskum a vývoj

1.4.1 Účtovanie a vykazovanie nákladov na VaV

Náklady na VaV, ktoré si môže ÚJ odpočítat' od základu dane sú zverejnené v postupoch účtovania, podľa ktorých sa tieto náklady účtujú na účte 012 – aktivované

náklady na vývoj. Účet slúži na účtovanie vývoju, ktorý predstavuje aplikáciu poznatkov pri výskume či iných znalostí súvisiacich s plánovaním, návrhom výroby, zlepšovania materiálov, zariadení, procesov či služieb pred zaradením do sériovej výroby. K nákladom sa vedie analytická evidencia, na ktorej si ÚJ vedie záznamy o tých nákladoch, ktoré vznikli pri VaV.

„ako vývoj sa účtuje najmä dizajn a:

- *zhotovenie a prevádzka vybranej alternatívy pre nové alebo zlepšené materiály, zariadenia, výrobky, procesy, systémy alebo služby;*
- *zhotovenie a testovanie prototypov a modelov;*
- *zhotovenie a činnosť skúšobnej prevádzky, ktorá nie je v etape ekonomickej realizovateľnosti výroby;*
- *zhotovenie nástrojov, šablón, foriem a čipov využívaním novej technológie.“*

Odpočítateľne náklady na výskum sú vymedzené v opatrení MFSR č.23054/2002-92 § 37/3. oddiel, a jedná sa o náklady na:

- a) *Skúmanie, zhodnotenie a finálny výber aplikácií so záverov výskumu alebo iných poznatkov,*
- b) *Hľadanie alternatívnych materiálov, zariadení, výrobkov, procesov či služieb,*
- c) *Formuláciu, dizajn, hodnotenie a konečný výber možných alternatív nových zariadení, procesov, systémov, materiálov, výrobkov alebo služieb.*

Náklady na VaV sú vždy súčasťou účtovných nákladov a sú nákladmi, ktoré môžeme priradiť k VaV. Napríklad:

- náklady na licencie softvéru;
- materiál, energie a služby ktoré boli použité pri VaV;
- cestovné náklady spojené s činnosťou VaV.

Podľa § 4 postupov účtovania je daňovník povinný viesť analytickú evidenciu a zároveň vytvárať analytické účty k príslušným syntetickým účtom tak, aby vedel odčleniť a presne vyčísliť náklady na VaV.

Podľa ustanovenia § 37 Opatrenia MFSR č. 23054/2002-92 v odseku 4 je uvedené že „náklady na vývoj sa aktivujú, ak ich suma neprevýši sumu, u ktorej je pravdepodobné, že sa získa z budúcich ekonomických úžitkov po odpočítaní ďalších nákladov vývoja, predaja a administratívnych nákladov ktoré sa týkajú priamo marketingu výrobkov alebo procesov.“ Výsledky VaV ktoré sú nehmotné môžu byť nadobudnuté samostatne – tým

pádov nie sú súčasťou nadobudnutého dlhodobého majetku a jeho ocenenia, darovaním či kúpou. Môžu byť nadobudnuté vkladom dlhodobého majetku inou účtovnou jednotkou, vytvorené vlastnou činnosťou za účelom obchodovania alebo preradením do podnikania z osobného používania.

Uvedieme si príklady účtovania účtovných prípadov ktoré súvisia s VaV na účte 012 – aktivované náklady na vývoj:

- aktivované náklady na VaV obstarané od dodávateľa. Oceňovať sa bude v obstarávacej cene;

Tabuľka 3 Aktivované náklady na VaV obstarané od dodávateľa

P.č.	Doklad	Text	Suma	MD	D
1.	PFA	Obstaranie aktivovaných nákladov na výskum a vývoj od dodávateľa	15 000	041	321
2.	PFA	Náklady spojené s obstaraním aktivovaných nákladov na výskum a vývoj	5 000	041	321
3.	ID	Zaradenie aktivovaných nákladov na výskum a vývoj do majetku	20 000	012	041

Zdroj: vlastné spracovanie podľa: zdroj: <http://uctuj.sk/uctovne-priklady/ucet-012-aktivovane-naklady-na-vyvoj/>

- aktivované náklady na VaV, ktoré sa obstarali bezodplatne - darom. Náklady sa oceňujú v reálnej hodnote;

Tabuľka 4 Aktivované náklady na VaV nadobudnuté bezodplatne

P.č.	Doklad	Text	Suma	MD	D
1.	ID	Nadobudnutie aktivovaných nákladov na výskum a vývoj bezodplatne	15 000	041	384
2.	PFA	Zaradenie aktivovaných nákladov na výskum a vývoj do majetku	15 000	012	041

Zdroj: vlastné spracovanie podľa: <http://uctuj.sk/uctovne-priklady/ucet-012-aktivovane-naklady-na-vyvoj/>

- predaj aktivovaných nákladov na VaV ktoré neboli úplne odpísané.

Tabuľka 5 Predaj aktivovaných nákladov na VaV - neúplne odpísané

P.č.	Doklad	Text	Suma	MD	D
1.	ID	Doúčtovanie oprávok v zostatkovej cene	5 000	541	372
2.	ID	Vyradenie nákladov na výskum a vývoj	20 000	072	012
3.	VFA	Predajná cena nákladov na výskum a vývoj	40 000	311	541

Zdroj: vlastné spracovanie podľa: <http://uctuj.sk/uctovne-priklady/ucet-012-aktivovane-naklady-na-vyvoj/>

V postupoch účtovania sú uvedené ako náklady na VaV aj služby. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v § 30c odpočet výdavkov na VaV, ods. 5 dovoľuje

úctovnej jednotke odpočítať náklady na služby len v prípade, ak priamo súvisí s činnosťou VaV v účtovníctve si vedie k nim oddelenú evidenciu. Za iných okolností ÚJ nemôže zahrnúť náklady za služby do daňových výdavkov na VaV. Touto podmienkou sa má zamedziť duplikácii odpočtu u dodávateľa ktorý danú službu na VaV poskytuje, a zároveň zamedziť duplikáciu odpočtu u odberateľa, ktorý nakupuje služby pre vlastný projekt súvisiaci s VaV.

1.4.2 Vyčíslenie základu dane pri uplatnení odpočtu výdavkov na VaV

Ak podnik realizuje projekt VaV, môže podľa § 30c ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, „od základu dane zníženého o odpočet daňové straty u daňovníka, ktorý je fyzickou osobu pri realizácii projektu výskumu a vývoja odpočítať 200 % nákladov vynaložených na VaV v zdaňovacom období za ktoré podáva daňové priznanie.“

Daňovník si môže v zdaňovacom období 2021 zvýšiť odpočet o 100 % kladného rozdielu medzi priemerom úhrnu nákladov vynaložených:

- a) v zdaňovacom období na VaV zahrňovaných do odpočtu a úhrnom nákladov vynaložených v bezprostredne predchádzajúcom zdaňovacom období na VaV zahrňovaných do odpočtu;
- b) v dvoch bezprostredne predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach na VaV zahrňovaných do odpočtu.

Vzorec výpočtu dodatočného odpočtu za zdaňovacie obdobie roku 2021:

$$\text{Odpočet rok 2021} = [(\text{náklady na VaV rok 2021} + \text{náklady na VaV rok 2020}) / 2] - [(\text{náklady na VaV za 1. predchádzajúce zdaňovacie obdobie} + \text{náklady na VaV za 2. predchádzajúce zdaňovacie obdobie}) / 2]$$

Daňovník si môže od základu dane odpočítať daňové výdavky podľa § 2 písm. i) Zákona o dani z príjmov, ktoré sú evidované oddelene od ostatných nákladov daňovníka. Povinnosťou daňovníka je zverejnenie údajov o uplatnení odpočtu na VaV v daňovom priznaní:

- právnická osoba uverejňuje v daňovom priznaní právnickej osoby v osobitnej prílohe;
- fyzická osoba v daňovom priznaní fyzickej osoby typ B v prílohe č.1.

V prípade, že vynaložené náklady súvisia len čiastočne s realizáciou projektu VaV, je možné uplatniť odpočet len z rozdielu medzi skutočnými nákladmi a nákladmi ktoré nesúvisia s realizáciou projektu VaV. V daňovom priznaní k dani z príjmov právnickej osoby podľa zákona 595/2004 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov vykazujeme náklady na VaV na tretej strane daňového priznania na riadku 501 – odpočet výdavkov na VaV podľa zákona § 30c zákona a na riadku 510 – základ dane znížený o odpočet výdavkov na VaV. Skutočnosti spojené s VaV musí daňovník vyplniť aj v prílohe k § 30c kde uvádza číslo projektu, dátum realizácie projektu, výšku vykázaného nároku na odpočet výdavkov na VaV podľa § 30c. ods. 1 zákona v zdaňovacom období a následne časť ktorá je odpočítaná v príslušnom zdaňovacom období. Posledným krokom je vyplnenie cieľa projektu, ktoré sú dosiahnuteľné podľa doby jeho realizácie a merateľné po jeho ukončení.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom bakalárskej práce je na základe teoretických poznatkov analyzovať náklady na VaV vybranej ÚJ za obdobie 2018 až 2020, zistiť ako si ÚJ uplatňuje nárok na super odpočet a zhodnotiť evidenciu nákladov na VaV. Na dosiahnutie hlavného cieľa bakalárskej práce, je potrebné stanoviť si niekoľko čiastkových cieľov v prvej ale aj v druhej kapitole:

V rámci praktickej časti sme si vytýčili tieto ciele:

- charakterizovať vybranú účtovnú jednotku, ktorá pôsobí v informačných technológiách;
- analyzovať celkové náklady a náklady na VaV v období 2018 až 2020;
- predstaviť projekty VaV a ich evidenciu v účtovníctve;
- zníženie základu dane vďaka super odpočtu v období 2018 až 2020.

Informácie, ktoré sme využili na vypracovanie práce sme čerpali z:

- odbornej literatúry a článkov;
- platných právnych noriem;
- účtovnej závierky spoločnosti;
- výročných správ spoločnosti.

Zdroje, z ktorých sme čerpali pri vypracovaní práce sú uvedené v časti zoznam použitej literatúry. Pri vypracovaní bakalárskej práce sme zvolili a použili nasledujúce metódy:

- Analýza – pri nákladoch na VaV ÚJ, evidencií projektov VaV;
- Komparácia – pri porovnaní výšky super odpočtu pri zmenách za sledované obdobie;
- Dedukcia – interpretácia výsledkov práce.

3 Výsledky práce a diskusia

Na úvod našej praktickej časti si predstavíme účtovnú jednotku, ktorú budeme skúmať – kedy vznikla, právna forma účtovnej jednotky, aké programy využíva na účtovanie a v neposlednom rade uvedenie podnikateľských činností. Pre nami vybranú ÚJ používame označenie ITS, s. r. o., nakoľko sme nedostali povolenie od vybranej ÚJ na jej menovanie v bakalárskej práci.

3.1 Charakteristika skúmaného podniku ITS s. r. o.

Právnou formou podnikania je spoločnosť s ručeným obmedzením, pričom táto ÚJ bola založená na základe spoločenskej zmluvy v roku 1991. Následne sa v roku 2003 ITS, s. r. o. zlúčila so spoločnosťou XY s. r. o, ktorá zanikla bez likvidácie, a preberá po nej všetky práva, záväzky, a pohľadávky. ITS, s. r. o. pôsobí na trhu už 30 rokov a pomáha spoločnostiam na celom Slovensku pri zavádzaní najmodernejších technológií a zároveň poskytuje služby primárne v oblastiach IT, outsourcingu, softvérovej integrácie a vývoja. Na základe odporúčania európskej komisie č. 2003/361/EC, ktoré sa týka definície mikro podnikov, malých a stredných podnikov zaraďujeme túto ÚJ medzi malé podniky. ITS, s. r. o. patrí nekompromisne medzi top firmy na Slovensku, ktoré ponúkajú služby v oblasti IT, o čom svedčí množstvo ocenení, ktoré spoločnosť získala počas svojho pôsobenia na trhu. Hlavou stratégiou ÚJ ITS, s. r. o. je poskytovať služby z oblasti IT po celej Európe a budovať si sieť spokojných klientov vďaka individuálnemu prístupu a využitím najmodernejších technológií. Ich hlavným predmetom činnosti je:

- vývoj a dizajn webových stránok;
- vývoj softvéru;
- odborné poradenstvo v oblasti IT;
- vývoj aplikácií a následná implementácia pluginov pre webové stránky;
- pomoc pri integrácií viacerých systémov;
- outsourcing;
- machine learning.

Počas svojho pôsobenia poskytli odbornú pomoc v oblasti IT v nasledujúcich odvetviach:

- finančné inštitúcie a banky;
- telekomunikačné systémy a telekomunikácie;

- logistika a doprava;
- priemysel a výroba;
- správa kultúrneho dedičstva.

ÚJ účtuje v sústave podvojného účtovníctva, pričom využíva dva systémy. Na účtovanie bežných účtovných prípadov využívajú počas účtovného obdobia softvér od firmy Kros – OMEGA a na účtovanie miezd používa OLYMP. Pri konci každého kalendárneho mesiaca prebieha preúčtovanie účtovných prípadov, ktoré vznikli v systéme OLYMP do systému OMEGA. Účtovanie prebieha v rámci jedného oddelenia, kde účtovníci účtujú o všetkých účtovných prípadoch. Spoločnosť uplatňuje účtovné obdobie kalendárny rok, a je povinná zostavovať účtovnú závierku k poslednému dňu kalendárneho roka – 31.12.

3.2 Vykázanie celkových nákladov v období od 2018 do 2020

Pri vykonávaní podnikateľskej činnosti vznikajú podniku rôzne druhy nákladov. Primárne ich členíme na náklady na hospodársku činnosť a náklady na finančnú činnosť. V Tabuľke 6 uvádzame náklady na hospodársku a finančnú činnosť účtovnej jednotky ITS s. r. o. v období od 2018 do roku 2020.

Tabuľka 6 Celkové náklady ITS s. r. o. 2018 až 2020

<i>Položka nákladov</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Náklady na hospodársku činnosť	3 461 844,00 €	3 677 076,00 €	3 389 637,00 €
Náklady na finančnú činnosť	17 990,00 €	18 230,00 €	32 486,00 €
Náklady spolu	3 479 834,00 €	3 695 306,00 €	3 422 123,00 €

Zdroj: Vlastné spracovanie na základne údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

Z Tabuľky 6 možno vyčítať, že celkové náklady účtovnej jednotky dosiahli v roku 2018 sumu 3 479 834 eur. Z tejto sumy tvorili náklady na hospodársku činnosť 3 461 844 eur a náklady na finančnú činnosť 17 990 eur. Celkové náklady podniku v roku 2019 vzrástli v porovnaní s bezprostredne predchádzajúcim obdobím a dosiahli výšku 3 695 306 eur. Z toho náklady na hospodársku činnosť tvorili čiastku 3 677 076 eur a náklady na finančnú činnosť 18 230 eur. V roku 2020, v našom poslednom skúmanom období, výška celkových nákladov podniku tvorila suma 3 422 123 eur. Oproti roku 2019 pozorujeme značné zníženie nákladov. Z celkových nákladov tvorili náklady na hospodársku činnosť sumu 3 389 637 eur a náklady na finančnú činnosť 32 486 eur.

Graf 1 Náklady za účtovné obdobie 2018 až 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

V Grafe 1, môžeme vidieť, že sa podiel nákladov na finančnú činnosť výrazne zvýšil v roku 2020 oproti bezprostredne predchádzajúcemu roku 2019. Zatiaľ čo sa náklady na finančnú činnosť zvýšili z roku 2018 na 2019 o 1,33 % (240 eur), tak z roku 2019 na rok 2020 sa zvýšili až o 78 %. Toto zvýšenie spôsobila pandémia, ktorá vypukla v roku 2020 a ovplyvnila každú časť podnikania. Nakoľko zámerom našej bakalárskej práce sú len náklady na VaV už ďalej nebudeme rozoberať náklady celkové ale sústredíme sa priamo na náklady na VaV.

3.3 Náklady na VaV v účtovnej závierke

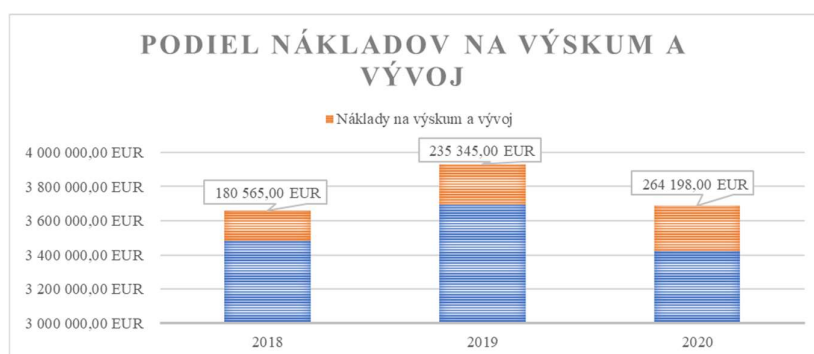
Nakoľko ÚJ vykonávala činnosť VaV v období od roku 2018 do 2020, vznikli jej pri tom náklady na VaV. Účtovné jednotky sú povinné viesť si analytickú evidenciu v účtovníctve. Na základe účtovnej závierky sme zistili, že ÚJ člení náklady na VaV nasledovne:

- 501 xxx – spotreba materiálu/VaV: účet sa využíva na zaúčtovanie každej spotreby materiálu, pomocného materiálu pri VaV. Posledné trojčíslenie slúži na označenie projektu VaV a číselné označenie daného materiálu pre potrebu skladovej evidencie;
- 521 xxx – mzdové náklady/VaV: účet sa používa na zaúčtovanie miezd zamestnancov, ktorí sa počas roka podieľali na projektoch VaV. Posledné trojčíslenie sa používa na označenie zamestnanca a číslo projektu;

- 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV: cez účet účtujeme náklady, ktoré súvisia s odvodmi zamestnávateľa do ZP a SP za zamestnancov. Posledné trojčísle určuje, či sa jedná o odvod do ZP alebo SP;
- 518 xxx – ostatné služby – účtuje o prenájme zariadení, strojov a prístrojov, ktoré využíva na zhotovenie prototypov zariadení v rámci projektov VaV.

Na začiatok si zanalyzujeme, akú časť nákladov tvorili náklady vyčlenené na VaV v jednotlivých rokoch. Toto rozdelenie je uvedené v Grafe 2. Následne si priblížime rozdelenie týchto nákladov podľa jednotlivých projektov.

Graf 2 Podiel nákladov na VaV na celkových nákladoch 2018 až 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

V prvom sledovanom roku 2018 náklady na VaV tvorilo 5,19 % z celkových nákladov na VaV. K 1.1.2018 sa upravil zákon, ktorý upravuje dodatočný odpočet na VaV a z pôvodných 25% si daňovník mohol uplatniť dodatočný odpočet na VaV a to až 100 % nákladov na VaV. V roku 2019 vidíme zvýšenie nákladov na VaV o 54 780 eur, čo predstavuje nárast o 1,18 % oproti bezprostredne predchádzajúcemu roku. V roku 2020 analyzujeme zvýšenie podielu nákladov na VaV o 28 853 eur – 1,35 % v porovnaní s bezprostredne predchádzajúcim rokom. Dôvodom nárastu môže byť fakt, že k 1.1.2020 si mohol daňovník uplatniť dodatočný odpočet až 200 % čo predstavuje 2 – násobný nárast oproti poslednej úprave zákona z roku 2018.

3.4 Analýza nákladov na VaV v rokoch 2018 až 2020

V tejto podkapitole sa pozrieme na to, akú časť nákladov tvorili náklady na VaV jednotlivito na vybraných účtoch v období od roku 2018 po rok 2020. Analýzu vykonáme pomocou nasledujúcej Tabuľky 7, kde je najlepšie vidieť podiely nákladov na VaV na nákladových účtoch.

Tabuľka 7 Prehľad nákladov na VaV v období 2018 až 2020

Účet	2018	2019	2020
50 - Spotrebované nákupy			
501 - spotreba materiálu	30 456,00 EUR	20 184,00 EUR	15 321,00 EUR
501 xxx - spotreba materiálu/VaV	4 202,00 EUR	5 011,00 EUR	1 381,00 EUR
51 - služby			
518 - ostatné služby	235 078,00 EUR	204 932,00 EUR	199 845,00 EUR
518 xxx - ostatné služby/VaV	- EUR	1 440,00 EUR	960,00 EUR
52 - osobné náklady			
521 - mzdové náklady	1 146 344,00 EUR	1 236 916,00 EUR	1 123 260,00 EUR
521 xxx - mzdové náklady/VaV - TPP	115 407,00 EUR	148 955,00 EUR	165 785,00 EUR
521 xxx - mzdové náklady/VaV - študenti	12 247,00 EUR	16 568,00 EUR	22 716,00 EUR
524 - zákonné sociálne poistenie	664 880,00 EUR	717 411,00 EUR	651 491,00 EUR
524 xxx - zákonné sociálne poistenie/VaV - TPP	45 917,00 EUR	59 594,00 EUR	68 176,00 EUR
524 xxx - zákonné sociálne poistenie/VaV - študenti	2 792,00 EUR	3 777,00 EUR	5 180,00 EUR
Náklady Spolu - vybrané účty	1 841 680,00 EUR	1 974 511,00 EUR	1 790 072,00 EUR
Náklady na VaV Spolu	180 565,00 EUR	235 345,00 EUR	264 198,00 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

3.4.1 Účtovné obdobie 2018

ÚJ ITS, s. r. o. si v roku 2018 viedol analytickú evidenciu o nákladoch na VaV, nakoľko počas tohto účtovného obdobia sa venoval niekoľkým projektom VaV. Cieľom dvoch projektov VaV bolo vytvorenie nového prototypu s určitým zámerom, účtoval podnik v roku 2018 aj o spotrebe materiálu a to na analytických účtoch 501 xxx – spotreba materiálu/VaV. Výška týchto nákladov tvorí sumu 4 202 eur. Z celkových nákladov na spotrebu materiálu to predstavuje podiel 13,8 %. Celkové mzdové náklady v tomto roku sú vo výške 1 146 344 eur. Pre zamestnancov, ktorí sú zamestnaní na TPP je vytvorený účet analytickej evidencie 521 xxx – mzdové náklady/VaV – TPP na ktorom účtujeme o sume 115 407 eur a z celkových mzdových nákladov predstavujú podiel 10,06 % a pre zamestnancov – študentov, ktorí sa podieľajú na VaV 521 xxx – mzdové náklady/VaV – študenti kde výška nákladov je 12 247 eur čo tvorí z celkových mzdových nákladov 1,07 %. Ďalej účtujeme o zákonomnom sociálnom poistení na účte 524 – zákonné sociálne poistenie vo výške 664 880 eur. K tomuto syntetickému účtu sú vytvorené dva analytické

účty a to 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – TPP so sumou 45 917 eur čo predstavuje 6,91 % z celkovej výšky nákladov zákonného sociálneho poistenia a 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – študenti vo výške 2 792 eur tvoriace 0,42 % z čiastky celkového zákonného sociálneho poistenia. Celkovo tak náklady na VaV v roku 2018 tvoria z vybraných nákladov 9,8 %.

3.4.2 Účtovné obdobie 2019

V roku 2019 si podnik naďalej vedie analytickú evidenciu nákladov VaV k účtom, ktoré sú uvedené v Tabuľke 7. Na účte 501 – spotreba materiálu účtujeme v roku 2019 o sume 20 184 eur z čoho náklady na VaV sú 5 011 eur na účte 501 xxx – spotreba materiálu/VaV. Oproti roku 2018 to predstavuje zvýšenie o 53,52 %. Pribudol účet 518 xxx – ostatné služby/VaV na ktorom sa účtovalo o prenajatí 3D tlačiarne na obdobie 6 mesiacov pre potreby PROJEKTU B v sume 1 440 eur. K syntetickému účtu 521 – mzdové náklady naďalej ostávajú vytvorené analytické účty 521 xxx – mzdové náklady/VaV – TPP v celkovej sume 148 955 eur – zvýšenie o 29,06 % v porovnaní s rokom 2018 a 521 xxx – mzdové náklady/VaV – študenti vo výške 16 568 eur, čo predstavuje zvýšenie o 35,28 %. Opäť účtujeme na účte 524 – zákonné sociálne poistenie a v roku 2019 tvorí čiastku 717 411 eur a na analytických účtoch účtujeme nasledovne: na 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – TPP v sume 59 594 eur – nárast o 29,78 % a na účte 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – študenti vo výške 3 777 eur čo oproti roku 2018 predstavuje zvýšenie o 35,28 %. Pozorujeme tak celkové zvýšenie nákladov na VaV oproti 2018 o 30,33 eur.

3.4.3 Účtovné obdobie 2020

Podnik aj v roku 2020 pracuje na projektoch VaV pri ktorých evidujeme náklady na VaV. Oproti roku 2019 sme na účte 501 xxx – spotreba materiálu/VaV vidíme výrazné zníženie o 3 630 eur. Zníženie týchto nákladov bolo spôsobené tým, že niektoré projekty naplánované na rok 2020 nemohli byť uskutočnené kvôli celosvetovej pandémie a prísny proti pandemickým opatreniam ktoré v roku 2020 platili na území Slovenska. Účtujeme znovu na účte 518 – ostatné náklady/VaV v sume 960 eur nakoľko v roku 2020 mala ÚJ v prenájme 3D tlačiareň 4 mesiace. Mzdové náklady na účte 521 xxx – mzdové náklady/VaV – TPP sa naopak zvýšili o 16 830 eur, nakoľko pracovná doba zamestnancov

na Home Office bývala dlhšia ako v kancelárií. Na účte 521 xxx – mzdové náklady/VaV – študenti sledujeme zvýšenie o 6 148 eur. Nakoľko došlo k zvýšeniu mzdových nákladov oproti 2019 nastalo automaticky zvýšenie aj na účtoch zákonného sociálneho poistenia a to konkrétne na 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – TPP o 8 582 eur a na 524 xxx – zákonné sociálne poistenie/VaV – študenti o 1 043 eur. Celkové zvýšenie nákladov na VaV oproti 2019 bolo 28 853 eur.

3.5 Projekty VaV v účtovnom období 2018 až 2020

V predchádzajúcej časti sme si uviedli, akú časť nákladov tvoril VaV v obdobiach 2018 až 2020. Náplňou tejto časti je rozdelenie nákladov na VaV na projekty, ktoré boli realizované v analyzovanom období. Vybrali sme dva projekty zo skúmaného obdobia. Új si neželala, aby sme uvádzali originálne názvy projektov, preto si zvolíme označenie PROJEKT A a PROJEKT B. V Tabuľke 8 sú uvedené vybrané projekty, ich trvanie a celkové náklady na VaV, vytvorené počas ich trvania.

Tabuľka 8 Náklady na VaV za skúmané projekty

<i>Projekt</i>	<i>Trvanie</i>	<i>Spolu</i>
PROJEKT A	1.1.2019 - 31.12.2019	44 667,82 EUR
PROJEKT B	1.1.2019 - 31.12.2020	209 372,83 EUR

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

Projekt A – cieľom tohto projektu, ktorého začiatok bol 1.1.2019 a ukončenie 31.12.2019, bol vývoj samoobslužného portálu, ktorý má slúžiť zákazníkom telekomunikačného operátora. V rámci tohto portálu si zákazník jednoducho môže vybaviť všetky faktúry, zakúpiť si ich produkty online a poskytovanie 24 hodinovej podpory. Celkové náklady na VaV, ktoré prislúchajú projektu sú vo výške 44 667,82 eur.

Projekt B – zariadenie, ktorého cieľom je zanalyzovať voľné parkovacie miesta vo zvolenom meste. Na zariadenie je napojená aplikácia, ktorá má návštevníkovi/obyvateľovi mesta ukázať, kde sa dá v meste zaparkovať. Nakoľko parkovanie je problém mnohých miest na Slovensku, môže toto zariadenie výrazne pomôcť obyvateľom daného mesta – menej cezpoľných návštevníkov budú parkovať na sídliskách. Začiatok tohto projektu bol stanovený na 1.1.2019 koniec projektu 31.12.2020. Náklady na VaV pripadajúce na projekt boli vo výške 209 372,83 eur.

3.5.1 Projekt A

V prípade PROJEKTU A sa účtovalo o nákladoch na VaV v účtovnom období 2019. Ako bolo vyššie spomenuté, zámerom tohto projektu bol vývoj zákaznickeho portálu pre telekomunikačnú spoločnosť. Celkové náklady na VaV, ktoré boli vytvorené pri tomto projekte boli vo výške 44 667,82 eur. V Tabuľke 9 vidíme, že náklady VaV v prípade tohto projektu tvorili náklady účtovnej skupiny 52 – osobné náklady. Účtovalo sa len o týchto nákladoch, nakoľko pri vývoji nebol spotrebovaný žiadny materiál. Vývoj stránky prebiehal na firemných počítačoch.

Tabuľka 9 Náklady na VaV - PROJEKT A za rok 2019

PROJEKT A	Osobné náklady	Spolu
1.1.2019 - 31.12.2019	44 667,82 EUR	44 667,82 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

Na projekte sa podieľali zamestnanci z rôznych oddelení najmä programátori, grafici a content creatori. Všetci zamestnanci, ktorí sa podieľali na PROJEKTE A sú zamestnaní na trvalý pracovný pomer. Okrem záväzku, ktorý vznikol zamestnávateľovi voči zamestnancom sa účtovalo aj o záväzkoch voči zdravotnej a sociálnej poisťovni. Odvody, ktoré je zamestnávateľ povinný odvádzať za zamestnanca do ZP boli v roku 2019 vo výške 25,2 % a do SP 10 %.

Zamestnávateľ je povinný si viesť určitú formu evidencie osobných nákladov, pre potreby auditu, ktoré spadajú pod VaV. V Tabuľke 10 uvedieme príklad evidencie a výpočtu nákladov na VaV za jedného zamestnanca.

Tabuľka 10 Výpočet nákladov na VaV za jedného zamestnanca – TPP v roku 2019

Mesiac	Osobné č. zamestnanca: 32						
	Celkové OH mesačne	Základná mzda	Hodinová mzda na projekt	OH na projekt	HM na projekt	Odvody do ZP a SP	Náklady na VaV
Apríl-19	171,5	1 402,87 EUR	8,18 EUR	2	16,36 EUR	5,76 EUR	22,12 EUR
Máj-19	176	1 378,08 EUR	7,83 EUR	95	743,85 EUR	261,84 EUR	1 005,69 EUR
Jún-19	158	1 422,00 EUR	9,00 EUR	23	207,00 EUR	72,86 EUR	279,86 EUR
Júl-19	184	1 440,72 EUR	7,83 EUR	2	15,66 EUR	5,51 EUR	21,17 EUR
August-19	184	1 382,72 EUR	7,51 EUR	11	82,66 EUR	29,10 EUR	111,76 EUR
September-19	138,5	1 186,95 EUR	8,57 EUR	12	102,84 EUR	36,20 EUR	139,04 EUR
Október-19	150	1 295,22 EUR	8,63 EUR	5	43,17 EUR	15,20 EUR	58,37 EUR
November-19	132	1 301,91 EUR	9,86 EUR	33	325,48 EUR	114,57 EUR	440,05 EUR
December-19	134	1 385,43 EUR	10,34 EUR	13	134,41 EUR	47,31 EUR	181,72 EUR
SPOLU	1428			196	1 671,43 EUR	588,34 EUR	2 259,78 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

Celkové náklady na VaV za zamestnanca programátora, ktorý je v spoločnosti zamestnaný na trvalý pracovný pomer a podieľal sa na PROJEKTE A v období od apríla 2019 do decembra 2019 boli 2259,78 eur. Dôležitý parameter, ktorý bolo treba vypočítať, aby sme dosiahli výsledné náklady na VaV bola hodinová mzda na projekt. Pre príklad si zoberieme mesiac Apríl 2019 – základná mzda bola 1 402,87 EUR, ktorú vydáme počtom odpracovaných hodín - 171,5 hod. a dostaneme hodinovú mzdu na projekt 8,18 eur. Hodinovú mzdu na projekt následne vynásobíme počtom odpracovaných hodín na projekte – 2 hodiny a výsledkom je hrubá mzda na projekt 16,36 eur. Následne je potrebné vypočítať odvody do ZP a SP. Hrubú mzdu na projekt prenásobíme 35,2 % čo predstavuje percentuálnu výšku odvodov do SP a ZP spolu a dostaneme sumu 5,76 eur. Sčítaním hrubej mzdy na projekt a odvodov do ZP a SP dostaneme čiastku 22,12 eur - náklady na VaV pripadajúce na mesiac apríl.

V Tabuľke 11 je uvedený príklad zaúčtovania osobných nákladov v rámci nákladov na VaV zamestnancov zamestnaných na TPP na programátorskom oddelení za mesiac apríl, ktoré budeme účtovať na vytvorených analytických účtoch.

Tabuľka 11 Zaúčtovanie osobných nákladov za programátorské oddelenie - Apríl 2019

Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Má dať	Dal	
IÚD	HM PROJEKT A - apríl-19	5 950,80 EUR	521 011		331 030
IÚD	Odvody do ZP - PROJEKT A - apríl-19	595,08 EUR	524 011		336 011
IÚD	Odvody do SP - PROJEKT A - apríl-19	1 499,60 EUR	524 021		336 021

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS, s. r. o.

V Tabuľke 11 sú použité analytické účty, ktoré boli vytvorené na účtovanie skutočností súvisiacich s VaV vo firme pre prípad, kedy by ÚJ potrebovala vytiahnuť zo systému len tie účty na ktorých sa účtuje VaV – napríklad super odpočet. Hrubé mzdy zamestnancov, ktorí sa podieľali na PROJEKTE A v mesiaci apríl tvorili sumu 5 950,80 eur a zaúčtovali sme ich na ľarchu účtu 521 011 – mzdové náklady/VaV – PROJEKT A a v prospech účtu 331 030 – záväzky voči zamestnancom – programátorské oddelenie. Súčasťou osobných nákladov sú odvody do ZP a SP. Odvody do ZP boli vo výške 595,08 eur a účtujeme ich na ľarchu účtu 524 011 – zákonné sociálne poistenie /VaV – TPP – ZP a v prospech účtu 336 011 – zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia – ZP. Odvody do SP tvorili čiastku 1499,6 eur a účtujeme o nich na ľarchu účtu 524 021 – zákonné sociálne poistenia/VaV – TPP – SP a v prospech účtu 336 021 – zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia – SP.

3.5.2 Projekt B

PROJEKT B trval dva roky v období od 1.1.2019 do 31.12.2020. V časti projekty VaV 2018 až 2020 sme sa oboznámili so zámerom tohto projektu – zariadenie, ktoré je napojené na aplikáciu a dokáže analyzovať voľné parkovné miesta v rôznych častiach mesta. Podľa Tabuľky 12 vidíme, že celkové náklady za účtovné obdobie 2019 a 2020 boli vo výške 209 372,83 eur. Pri PROJEKTE B sa nebudeme zaoberať len osobnými nákladmi, ale vzhľadom na to, že súčasťou projektu bolo zhotovenie prototypu zariadenia, budeme riešiť aj náklady na materiál. V účtovnom období 2019 nám vznikli náklady v celkovej výške 107 823, 12 eur z toho tvorili osobné náklady 98 456 eur a náklady na materiál 9 367,12 eur. V roku 2020 tvorili celkové náklady na PROJEKT B sumu 101 549,71 eur z toho 81 093, 38 eur boli osobné náklady a 20 456,33 eur bolo investovaných do nákladov na materiál. Budeme účtovať v účtovnej triede 5 – náklady, v účtovnej skupine 52 – osobné náklady a v účtovnej skupine 50 – spotrebované nákupy.

Tabuľka 12 Náklady na VaV - PROJEKT B za rok 2019 a 2020

PROJEKT B	Osobné náklady	Náklady na materiál	Spolu
1.1.2019 - 31.12.2019	98 456,00 EUR	9 367,12 EUR	107 823,12 EUR
1.1.2020 - 31.12.2020	81 093,38 EUR	20 456,33 EUR	101 549,71 EUR
Spolu	179 549,38 EUR	29 823,45 EUR	209 372,83 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Na projekte sa podieľali opäť zamestnanci z programátorského oddelenia, grafici, content creatori a pridala sa k nim skupina štážistov zo Slovenskej technickej univerzity, ktorí sa zaoberali zhotovením samotného prototypu zariadenia.

Všetci zamestnanci sú zamestnaný v podniku na trvalý pracovný pomer okrem študentov, ktorí majú s podnikom uzatvorenú dohodu o brigádnickej práci študenta. Ako už vieme z PROJEKTU A, suma osobných nákladov sa skladá z mzdových nákladov všetkých pracovníkov vrátane odvodov zamestnávateľa a zamestnanca. V prípade PROJEKTU B sa budeme venovať výpočtu a evidencii nákladov na VaV na jedného zamestnanca – študenta v poslednom roku trvania projektu - 2020. Jeho hrubá mzda prekročila hranicu 200 eur – to znamená, že si nemôže uplatniť odvodovú výnimku podľa § 227a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Percentuálna výška odvodov do SP, ktorú musel zamestnávateľ odvádzať za študentov bola 22,8 %. Zamestnávateľ za zamestnanca odvody do ZP neodvádza.

V Tabuľke 13 si pre porovnanie ukážeme, ako sa dostaneme k sume, ktorá bude predstavovať náklady na VaV – osobné náklady za jedného zamestnanca – štážistu, v mesiacoch a vyobrazíme si to v účtovníctve.

Tabuľka 13 Výpočet nákladov na VaV za jedného zamestnanca – študenta v roku 2020

Osobné č. zamestnanca: 51								
Mesiac	Celkové OH mesačne	Základná mzda	Hodinová mzda na projekt	OH na projekt	HM na projekt	Odvody do ZP a SP	Náklady na VaV	
Február-20	55	302,50 EUR	5,50 EUR	13	71,50 EUR	16,30 EUR	87,80 EUR	
Marec-20	63	346,50 EUR	5,50 EUR	20	110,00 EUR	38,72 EUR	148,72 EUR	
Máj-20	97	533,50 EUR	5,50 EUR	43	236,50 EUR	83,25 EUR	319,75 EUR	
Jún-20	71	390,50 EUR	5,50 EUR	9	49,50 EUR	17,42 EUR	66,92 EUR	
Júl-20	91	500,50 EUR	5,50 EUR	3	16,50 EUR	5,81 EUR	22,31 EUR	
August-20	100	550,00 EUR	5,50 EUR	22	121,00 EUR	42,59 EUR	163,59 EUR	
November-20	64	352,00 EUR	5,50 EUR	10	55,00 EUR	19,36 EUR	74,36 EUR	
December-20	55	302,50 EUR	5,50 EUR	25	137,50 EUR	48,40 EUR	185,90 EUR	
SPOLU	596	3278		145	797,50 EUR	271,85 EUR	1 069,35 EUR	

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Celkové náklady za zamestnanca, ktorý je v podniku zamestnaný na základe dohody o brigádnickej práci študenta, a ktorého základná hrubá mzda v mesiacoch, kedy sa podieľal na PROJEKTE B, presahovala 200 eur, boli 1069,35 eur. Rozoberieme si mesiac Február 2020. V prípade študenta sme nemuseli prepočítavať, aká bola hodinová mzda, nakoľko zamestnanci, ktorí sú zamestnaný na dohodu, majú presne stanovenú sumu, ktorú odstanú za odpracovanie jednej hodiny. V prípade nášho sledovaného zamestnanca bola hodinová mzda 5,50 eur. Na PROJEKTE B sa podieľal v mesiaci február 13 hod. . Vynásobíme tento počet hodín hodinovou mzdou – za mesiac február tvorila jeho HM na projekt 71,50 eur. Po prenásovení hrubej mzdy percentom, ktoré tvoria odvody do SP a ZP - 22,8 %, dostaneme 16,30 eur. Celkové náklady na Február 2020 dostaneme tak, že zrátame HM na projekt – 71,50 eur a odvody – 16,30 eur, čo vyjde 87,80 eur.

V Tabuľke 14 si zobrazíme, ako by sme zaúčtovali náklady za zamestnancov – študentov, ktorí sa podieľali na PROJEKTE B v mesiaci Február 2020 v rámci programátorského oddelenia.

Tabuľka 14 zaúčtovanie osobných nákladov za programátorské oddelenie - študenti

P.č.	Účtovný dokl.	Účtovný prípad	Suma v €	Má dať	Dal
1.	IÚD	HM PROJEKT B - február-20	643,50 EUR	521 112	331 031
3.	IÚD	Odvody do SP - PROJEKT B - február-20	146,72 EUR	524 021	336 021

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Znovu vidíme využitie analytických účtov, pre potreby oddelenia bežných nákladov a nákladov na VaV. V prvom účtovnom prípade účtujeme o hrubých mzdách študentov, ktorí sa podieľali na PROJEKTE B vo februári 2020. Výška nákladov na VaV bola 643,50 eur a zaúčtujeme ju na ťarchu účtu 521 112 - mzdové náklady/VaV - PROJEKT B -

študenti a v prospech účtu 331 031 – záväzky voči zamestnancom programátorského oddelenia - študenti. V druhom účtovnom prípade účtujeme o čiastke 146,72 eur, ktorá predstavuje sumu odvodov do sociálnej poisťovne za študentov. Účtujeme o nej na ťarchu účtu 524 021 – zákonné sociálne poistenie/VaV - študenti - SP v prospech účtu 336 021 – zúčtovanie s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia. O odvodoch do zdravotnej poisťovne neúčtujeme, nakoľko zamestnávateľ nie je povinný odvádzať za zamestnancov, ktorí sú zamestnaní na základe dohody o brigádnickej práci študentov, odvody.

Nakoľko pri projekte B, okrem softvérov, ktoré firma pri vlastní, použila aj materiály na výrobu prototypu, budeme účtovať aj o týchto nákladoch, ktoré budeme radiť do nákladov VaV. Keďže na jeho zhotovenie bolo väčšie množstvo komponentov, uvedieme si v Tabuľke 15 len časť z nich ako príklad vedenia tejto evidencie.

Tabuľka 15 Evidencia nákladov na materiál v rámci nákladov na VaV – PROJEKT B

Číslo účtu	Dátum zaúčtovania	Číslo materiálu	Názov	Množstvo (v ks)	Jednotková cena	Náklady na VaV
501 101	10.03.2020	č.v. 20-21-1043	Tranzistor:NPN;bipolárny;15V;30mA;SOT23	8	6,69 EUR	53,52 EUR
501 101	10.03.2020	č.v. 20-21-1044	IC: mikrokontrolér ARM;SRAM;PG-VQFN-24	6	78,23 EUR	469,38 EUR
501 101	03.07.2020	SC20IRS1011	Programátor:Xilinx FPGA;USB	2	57,34 EUR	114,68 EUR
501 101	02.11.2020	A432RS20	IC:pamäť EPROM;64kxx16bit;paralelný	9	4,44 EUR	39,96 EUR
501 101	28.01.2020	č.v. 20-22-0048	Modul;WiFi;FTP,HTTP,IEEE	2	98,33 EUR	196,66 EUR
501 101	17.09.2020	č.v. 20-45-3002	Výv.sada:Microchip AVR;ADC;I2C;UART;USB 2.0	7	41,97 EUR	293,79 EUR
SPOLU:						1 167,99 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Pri vedení evidencie nákladov na materiál potrebujeme mať informácie o nasledujúcich skutočnostiach:

- číslo účtu – využívajú účet analytickej evidencie 501 101 – spotreba materiálu/VaV;
- dátum zaúčtovania – kedy sme prijali daný materiál/výrobok na sklad;
- evidenčné číslo materiálu – kombinácia čísiel a písmen podľa vnútornej smernice
- množstvo;
- jednotková cena – cena použitého materiálu/výrobku;
- náklady na VaV – suma predstavujúca celkové náklady vynaložené na obstaranie daného množstva materiálu/výrobkov.

V Tabuľke 16 uvádzame príklad účtovania nákladov na VaV pri PROJEKTE B, súvisiacich so spotrebou materiálu – resp. s ich nákupom.

Tabuľka 16 Príklad účtovania nákladov na materiál v rámci VaV - PROJEKT B

P.č.	Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Má dať	Dal
1.	PFA/VaV	Obstaranie: Porgramátor: Xilinx:FPFA;USB (2 ks á 57,34 €):			
		a) suma bez DPH	57,34 EUR	501 101	321 000
		b) DPH	11,47 EUR	343 000	
		c) spolu	68,81 EUR	111 000	

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Keďže ide o obstaranie materiálu, ktorý bude použitý pri výrobe prototypu v rámci PROJEKTU B, použili špeciálne označenie účtovného dokladu – PFA/VaV. Išlo o obstaranie z externého prostredia. Suma 57,34 eur, ktorú účtujeme na ťarchu účtu 501 101 – spotreba materiálu/VaV – PROJEKT B v prospech účtu 321 000 – Dodávateľa, predstavuje sumu bez DPH. Čiastka 11,47 eur tvorí 20 % zo sumy 57,34 eur. Zaúčtujeme ju na ťarchu 343 000 – Daň z pridanej hodnoty v prospech účtu 321 000 – Dodávateľa. Finálna suma je 68,81 eur a účtujeme o nej na ťarchu účtu 111 000 – obstaranie materiálu v prospech účtu 321 000 – Dodávateľa.

3.6 Aktivácia nákladov na VaV

Na konci účtovného obdobia dochádza k preúčtovaniu účtovných prípadov, ktoré súvisia s VaV. V Tabuľke 17 je uvedený príklad účtovných prípadov súvisiacich s preúčtovaním.

Tabuľka 17 Príklad preúčtovania nákladov na VaV na konci účtovného obdobia 2019

P.č.	Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Má dať	Dal
1.	ID/19	aktivácia výsledkov výskumu a vývoja - PROJEKT A	44 667,82 EUR	041 000	623 100
2.	ID/19	uvedenie dokončených vývojových prác do užívania - PROJEKT A	44 667,82 EUR	012 100	041 000
3.	ID/19	aktivácia výsledkov výskumu a vývoja - PROJEKT B	107 823,12 EUR	041 000	623 200

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Prvý účtovný prípad sa týka aktivácie výsledkov VaV PROJEKTU A. Účtujeme 44 667,82 eur na ťarchu účtu 041 000 – obstaranie dlhodobého nehmotného majetku v prospech účtu 623 100 - aktivácia dlhodobého nehmotného majetku/PROJEKT A. Nakoľko PROJEKT A trval účtovné obdobie 2019, na konci účtovného obdobia roku 2019 budeme účtovať v súvislosti s PROJEKTOM A aj o uvedení dokončených vývojových prácach do užívania v sume 44 667,82 eur. Účtujeme v prospech účtu 012 100 – aktivované náklady na vývoj/PROJEKT A na ťarchu účtu 041 000 – obstaranie dlhodobého nehmotného majetku. Posledný účtovný prípad je aktivácia výsledkov VaV PROJEKTU B za účtovné obdobie 2019 vo výške 107 823,12 eur. Budeme účtovať na ťarchu účtu 041 – obstaranie dlhodobého nehmotného majetku v prospech účtu 632 200 – aktivácia dlhodobého nehmotného majetku/PROJEKT B.

3.7 Uplatnenie super odpočtu v rokoch 2018 až 2020

Prvým sledovaným účtovným obdobím je rok 2018. V tomto roku nastalo zvýšenie super odpočtu z pôvodných 25 % na 100 % čo malo výrazný vplyv na množstvo daňových subjektov, ktorý si uplatnili odpočet výdavkov na VaV. Oproti roku 2017, kedy si super odpočet uplatnilo 163 účtovných jednotiek v roku 2018 vďaka vyššie spomínanému zvýšeniu si odpočet uplatnilo až 264 daňových subjektov. V roku 2018 si od základu dane odpočítali super odpočet vo výške 121 mil. eur. Vďaka tomu ušetrili daňovníci na daniach zhruba 25,4 mil. eur. Najviac subjektov tvorili účtovné jednotky z odvetvia informačných technológií a to v počte 61.

ÚJ ITS s. r. o., sa rozhodla uplatniť odpočet výdavkov na VaV v roku 2018. Ide o prvý rok, kedy sa podnik rozhodol uplatniť túto daňovú výhodu. Základ dane účtovnej jednotky za rok 2018 je vo výške 1 063 162 eur. Náklady, ktoré ÚJ vynaložil v tomto roku na VaV sú vo výške 180 565 eur. Ako sme spomenuli v predchádzajúcom odseku v roku 2018 nastalo zvýšenie super odpočtu na 100 %. Podnik si tak mohol znížiť základ dane o dodatočných 180 565 eur (100 % z 180 565 eur).

Tabuľka 18 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2018

Položka	Pred uplatnením super odpočtu	Po uplatnení super odpočtu	Rozdiel
Základ dane	1 063 162,00 EUR	877 597,00 EUR	185 565,00 EUR
Daňová povinnosť	223 264,02 EUR	184 295,37 EUR	38 968,65 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Pôvodný základ dane v roku 2018 predstavuje 1 063 162 eur. Po zdanení sadzbou dane 21 % je daňová povinnosť vo výške 223 264,02 eur. Základ dane, ktorý sme dodatočne znížili o super odpočet vo výške 180 565 eur, tvorí sumu 877 597 eur. Po zdanení sadzbou dane je výsledná daňová povinnosť 184 295,37 eur. ÚJ tak vďaka super odpočtu zníži v roku 2018 výšku daňovej povinnosti o 38 968,65 eur.

V nasledujúcom účtovnom období 2019 dochádza k ďalšej zmene výšky super odpočtu. Zo 100 %, ktoré platilo v roku 2018 si daňovníci môžu uplatniť super odpočet v roku 2019 až 150 %. V roku 2019, aj po zvýšení percenta super odpočtu, nastáva k medziročný pokles super odpočtu o tretinu zo 121 mil. eur na približne 80 mil. eur.

V roku 2019 sa ITS s. r. o., rozhodli, že si znovu uplatnia super odpočet. Základ dane účtovnej jednotky v roku 2019 je vo výške 1 654 406 eur. Náklady na VaV, ktoré podnik v tomto roku vynaložil tvoria sumu 235 345 eur. Pri daňovej úľave formou super

odpočtu si tak môže v roku 2019 od základu dane odpočítať navyše 353 017,5 eur (150 % z 235 345 eur).

Tabuľka 19 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2019

Položka	Pred uplatnením super odpočtu	Po uplatnení super odpočtu	Rozdiel
Základ dane	1 654 406,00 EUR	1 419 061,00 EUR	235 345,00 EUR
Daňová povinnosť	347 425,26 EUR	298 002,81 EUR	49 422,45 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Základ dane za rok 2019 pred využitím daňovej úľavy je 1 654 406 eur. Po zdanení sadzbou dane 21% tvorí daňová povinnosť sumu 347 425,26 eur. Po využití daňovej úľavy formou super odpočtu predstavuje základ dane 1 419 061 eur. Následným zdanením sme vyčíslili daňovú povinnosť vo výške 298 002,81 eur. Vďaka super odpočtu v roku 2019 ušetrí 49 422,45 eur.

V roku 2020 nastáva ďalšia zmena zákona, ktorá sa týkala výšky super odpočtu. Z pôvodných 150 %, ktorý si mohli daňovníci uplatniť v roku 2019, sa výška super odpočtu zvýšila o 50% - daňovník si tak v roku 2020 môže uplatniť až 200 % nákladov na VaV. V tomto roku zaznamenali rekordnú výšku super odpočtu, a to takmer 156,2 mil. eur z čoho vyplýva, že daňovníci ušetrili na daniach zhruba 33 mil. eur.

ÚJ sa rozhodla uplatniť si super odpočet aj v roku 2020. Základ dane v tomto roku tvorí čiastku 1 546 395 eur. Náklady, ktoré evidujeme ako náklady na VaV v roku 2020 sú vo výške 264 198 eur. Po uplatnení 200 % super odpočtu si tak podnik môže odpočítať od základu dane sumu 528 396 eur.

V tomto roku si podnik môže navýšiť super odpočet o 100% kladného rozdielu medzi priemerom výdavkov vynaložených v dvoch bezprostredne predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach na VaV zahrňovaných do odpočtu ktorý vypočítame podľa vzorca z kapitoly 3.3 Vyčíslenie základu dane pri uplatnení odpočtu výdavkov na VaV. Údaje do vzorca sme použili z kapitoly 1.2. Náklady na VaV v účtovnej závierke v účtovnom období 2018 až 2020 z Grafu 2.

Odpočet rok 2021 = [(náklady na VaV rok 2021 + náklady na VaV rok 2020) / 2] – [(náklady na VaV za 1. predchádzajúce zdaňovacie obdobie + náklady na VaV za 2. predchádzajúce zdaňovacie obdobie) / 2]

Výpočet:

$$\text{Dodatočný odpočet} = \frac{264\,198 + 235\,345}{2} - \frac{235\,345 + 180\,565}{2}$$

Dodatočný odpočet = 249 771,5 – 207 955

Dodatočný odpočet = 41 816,5

ÚJ si tak mohol navýšiť super odpočet o sumu 41 816,5 eur.

Tabuľka 20 Porovnanie daňovej povinnosti po uplatnení super odpočtu 2020

<i>Položka</i>	<i>Pred uplatnením super odpočtu</i>	<i>Po uplatnení super odpočtu</i>	<i>Rozdiel</i>
Základ dane	1 546 395,00 EUR	976 182,50 EUR	570 212,50 EUR
Daňová povinnosť	324 742,95 EUR	204 998,33 EUR	119 744,63 EUR

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov účtovnej jednotky ITS s. r. o.

Základ dane, pred využitím super odpočtu je 1 546 395 eur. Po zdanení sadzbou dane 21% predstavuje daňová povinnosť sumu 324 742,95 eur. Po využití daňovej úľavy formou super odpočtu sa základ dane zníži na sumu 976 182,50 eur. Takže daňová povinnosť tak vyšla už len 204 998,33 eur. Účtovnej jednotke sa tak podarilo vďaka uplatneniu super odpočtu ušetriť na daniach 119 744,63 eur.

Na základe výpočtov a tabuliek, ktoré sme si uviedli vyššie vidíme, že daňovník môže vďaka super odpočtu ušetriť pomerne vysokú čiastku na daniach. Za obdobie 2018 a 2020 tak ušetrí sumu 208 135,73 eur.

3.8 Vyhodnotenie analýz a odporúčanie pre podnikovú prax

V nasledujúcej kapitole sa budeme venovať celkovému zhodnoteniu nami vykonanej analýzy nákladov na VaV spoločnosti ITS s. r. o. . Rozoberieme si pozitívne a negatívne body, ktoré sme zaznamenali počas analýzy a na záver uvedieme odporúčanie pre podnikovú prax – účtovné jednotky, ktoré vykonávajú VaV v informačných technológiách.

ÚJ sa rozhodla spravovať VaV sama - má vytvorený tím zamestnancov, ktorí sa na oblasť VaV špecializujú. Toto rozhodnutie vnímame pozitívne aj negatívne. Pozitívnu stránkou je, že údaje, informácie a detailné fungovanie účtovníctva ostáva v ÚJ – informácie sa nedostávajú 3. osobe. Negatívnou stránkou je, že zamestnávaním špecialistov na túto oblasť sa ÚJ zvyšujú mzdové náklady – mzdy, zákonné sociálne poistenie a evidencia VaV pôsobí neprofesionálne.

Odporúčaním je zvoliť si externú firmu, ktorá sa dlhodobo špecializuje na evidenciu VaV a spravovanie všetkých dokumentov VaV, ktoré treba predložiť pri

požiadaní o uplatnenie super odpočtu. Tieto firmy disponujú s dlhoročným know – how a môžu tak účtovnej jednotke ušetriť finančné prostriedky a čas.

Evidencia nákladov na VaV pre potreby auditu je prehľadná a intuitívna a dá sa v nej ľahko zorientovať. Pozitívne hodnotíme spôsob výpočtu akým sa dostane k výsledným nákladom na VaV ale nevyhovujúci spôsob jej vedenia – prostredníctvom Excelu.

Vzhľadom na to, že sa jedná o vývojársku účtovnú jednotku navrhujeme aby zvažila vytvorenie programu, ktorý by poskytoval prehľad o jednotlivých projektoch VaV a následnej evidencii nákladov prislúchajúce k jednotlivým projektom. Program by mohol byť napojený priamo na účtovnícky program a každý vznik nákladu, spotreby materiálu, odpis alebo aktivácia by sa preniesli do vytvoreného programu.

Negatívum, ktoré sme vyhodnotili po dokončení analýzy je neprehľadné číselné označovanie analytických účtov VaV. Nakoľko by rozobratie tohto problému obsahovo nesúvisel s témou bakalárskej práce bude potrebná budúca hlbšia analýza vnútorných smerníc a ich následná úprava .

Je pochopiteľné, že mnohé účtovné jednotky majú aj v roku 2022 obavy zo začatia vedenia si evidencie k VaV pre potreby super odpočtu. Vzhľadom na to, že od vydania prvého metodického pokynu k VaV uplynulo sedem rokov, stále nie je celá legislatíva okolo VaV dotiahnutá v každom detaily. Negatívum je aj to, že existuje veľmi veľa databáz ktoré poskytujú informácie z oblasti VaV. Nedochádza k ich pravidelnej aktualizácií. Odporúčaním by bolo vytvorenie jedného ucelený systému, kde by sa ÚJ vedeli jednoducho orientovať a dopracovať sa k potrebným informáciám. Zároveň existuje veľké množstvo vládnych agentúr, ktoré poskytujú podporu VaV. Agentúry nie sú prepojené, vzniká nedostatočná koordinácia a duplikácia podpor.

Po celkovom zhodnotení analýzy môžeme povedať, že je na tom ÚJ pomerne dobre. Treba zapracovať v niektorých oblastiach pri evidovaní VaV ako sme spomenuli vyššie a zväziť prevedenie evidencie VaV na externú firmu.

Záver

V bakalárskej práci sme sa zaoberali analýzou nákladov na VaV v informačných technológiách. Slovensko dlhodobo zaostáva vo VaV za ostatnými členskými štátmi EÚ. Môže za to najmä nedotiahnutá legislatívna stránka VaV, zastaralé štátne webové stránky, a zložité podmienky. Aj preto je na Slovensku veľmi málo ÚJ, ktoré si evidujú náklady na VaV pre potreby super odpočtu. Väčšina účtovných jednotiek si evidenciu nevedie sama, ale prenecháva ju na externé firmy, špecializujúce sa na VaV.

Náklady vznikajú účtovnej jednotke pri každodenných činnostiach – predstavujú prostriedok riadenia podniku. Vieme pomocou nich merať efektívnosť, vykonávať rôzne kalkulácie pre potreby ekonomického rozhodovania. V prvom rade je dôležité poznať ich význam, vznik a klasifikáciu. V prípade nákladov na VaV je dôležité vedieť, čo môžeme účtovať ako náklad na VaV, dbať na ich správnu evidenciu a ako tieto náklady účtovať prostredníctvom analytickej evidencie.

Cieľom bakalárskej práce bola analýza nákladov na VaV v informačných technológiách. Ako objekt skúmania sme si vybrali účtovnú jednotku, ktorá nás požiadala o nezverejnenie obchodného mena, preto používame označenie ITS s. r. o. . Sledovanými rokmi sú 2018 až 2020. Zámerom je poskytnutie náhľadu do účtovníctva účtovnej jednotky – ako si vedie analytickú evidenciu k VaV pre účely využitia super odpočtu. Dozvedeli sme sa, ako si môže ÚJ viesť evidenciu k jednotlivým nákladom VaV, ktorá následne je podkladom pre výpočet celkových nákladov na VaV za účtovné obdobie. Priblížili sme si zámer dvoch projektov VaV.

Na záver praktickej časti sa dostávame k podstate toho prečo by si mala ÚJ evidovať náklady na VaV prostredníctvom projektov VaV – super odpočet. Vďaka tejto daňovej úľave si môže ÚJ znížiť základ dane a ušetrené finančné prostriedky využiť na investovanie do ďalších projektov.

Výsledkom práce je zhodnotenie vykonanej analýzy účtovnej jednotky ITS s. r. o., pozdvihnutie pozitív a poukázanie na negatíva ktoré by mala ÚJ zapracovať do budúceho účtovného obdobia pri evidencii nákladov na VaV. V neposlednom rade je cieľom poukázať na nedostatky v rámci VaV a návrhy prípadných riešení.

Zoznam použitej literatúry

Knížné publikácie:

1. MÁZIKOVÁ Katarína – MATEÁŠOVÁ Martina – ONDRUŠOVÁ Lucia. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I.* Bratislava: Wolters Kluwer, 2019. 304 s. ISBN 9799057100102.
2. SKLENKA Miloš – ŠLOSÁROVA Anna – HORNICKÁ Renáta – BLAHUŠIAKOVÁ Miriama. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov II.* . 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer(lura Edition), 2019. 336 s. ISBN 9788057100553.
3. TUMPACH Miloš. *Manažérske a nákladové účtovníctvo.* Bratislava: Wolters Kluwer (lura Edition), 2008. 253 s. ISBN 8080781682.
4. FOLTÍNOVÁ Alžbeta a kolektív *.Nákladový controlling.* Bratislava: Wolters Kluwer (lura Edition), 2011. 304 s. ISBN 9788080784256.
5. ŠLOSÁROVA Anna – BLAHUŠIAKOVÁ Miriama. *Analýza účtovnej závierky.* Bratislava: Wolters Kluwer, 2020. 440 s. ISBN 9788057101666.
6. MANOVÁ Eva – NIŽNÍKOVÁ Zuzana – FERANCOVÁ Adela. *Podvojný účtovníctvo: príprava na štátnu skúšku.* Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2016. 265 s. ISBN 978-80-225-4361-3 .

Internetové zdroje:

7. COLLINS, Lubomíra. *Náklady podniku a možnosti ich optimalizácie.* [elektronický zdroj]. Banská Bystrica, 2014. 51 s. [2021-10-23]. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/mxe4g/bakalarska_praca_7.pdf . Bakalárska práca
8. BÖHMANOVÁ, Michaela. *Analýza nákladov v cestovných kanceláriách.* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2018. 50 s. [2021-10-23]. Dostupné z: <https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=5405D7E2C43D9DAFBD9FC4CA0676> . Bakalárska práca .
9. JURAČKOVÁ, Veronika. *Účtovanie časového rozlíšenia.* [online]. 2014 [2021-10-24]. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/uctovnictvo/casove-rozlisenie-uctovanie>
10. OECD. *Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities* [elektronický zdroj]. Paríž: OECD Publishing, 2015. 400 s. [2021-10-28]. ISBN 978-926423901-2. Dostupné na:

- https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en
11. Úvod do nákladového účtovníctva [online]. Bratislava. [2021-10-24]. Dostupné na: <http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/nakladove-uctovnictvo/NU-new1.pdf>
 12. What is Research: Definition, Methods, Types & Examples [online]. [2021-10-9]. Dostupné na: <https://www.questionpro.com/blog/what-is-research/>
 13. KENTON, Will. Research and Development (R&D) [online]. 2021. [2021-11-29]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/r/randd.asp>
 14. GLONEKOVÁ, Simona. *Účtovanie, vykazovanie a zdaňovanie výdavkov (nákladov na výskum a vývoj)* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2020. 83 s. [2021-11-10]. Dostupné z: <https://sekarl.euba.sk/ar1-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=49982702121> .
Diplomová práca
 15. ČOPÁK, Mário – JURINOVÁ, Jana – RAJŇÁK, Martin. *Systém financovania výskumu a vývoj z verejných zdrojov: Analytická správa.* [elektronický zdroj]. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, 2018. 48 s. Dostupné na: <https://www.nku.gov.sk/documents/10157/c91c662a-d46e-467a-a0e9-3844f2a3a2da>
 16. HAVLÍČKOVÁ, Karolína – STRAKA, Daniel. *Vnútna štruktúra a fungovanie systému výskumu a vývoj na Slovensku.*[elektronický zdroj]. SOVVA. 60 s. Dostupné na:<https://www.sovva.sk/wpcontent/uploads/2021/05/Vnu%CC%81torna%CC%81-s%CC%8Ctruktu%CC%81ra-a-fungovanie-syste%CC%81mu.pdf>
 17. Ukazovatele výkonnosti výskumu a vývoja. [elektronický zdroj]. 31 s. . Dostupné na: <https://eraportal.sk/wp-content/uploads/2021/07/Ukazovatele-vykonnosti-vyskumu-a-inovacii-v-SR.pdf>
 18. VOKUN, Jaroslav. *Financovanie výskumu a vývoja v medzinárodnom porovnaní.* [elektronický zdroj]. Bratislava: Ekonomický ústav SAV Bratislava. 6 s. Dostupné na: https://www.ef.umb.sk/konferencie/kfu_2017/prispevky%20a%20prezentacie/prispevky/Vokoun.pdf
 19. Super odpočet na výskum a vývoj uplatnilo v roku 2018 podstatne viac subjektov [online]. 2020. [2022-03-20]. Dostupné na: <https://www.smartech.sk/novinky/takto-ovplyvnilo-zvysenie-superodpocetu-na-100-rok-2018>

20. Komponent 9: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií. [elektronický zdroj]. [2021-11-1]. Dostupné na: https://hsr.rokovania.sk/data/att/171192_subor.pdf

Právne normy:

21. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.
22. Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácií štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácií činnosti vlády a organizácií ústrednej správy v znení neskorších predpisov.
23. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.
24. Odporúčanie Európskej komisie č. 2003/361/EC o definícií mikro, malých a stredných podnikov.
25. Metodický pokyn k odpočtu výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj podľa § 30c zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
26. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.